Het kabinet had voor de helft uit vrouwen moeten bestaan

VOOR

'De vraag is: waarom níet fifty-fifty?'

Prof.dr. J.J. Schippers, hoogleraar arbeids- en emancipatierecht Universiteit van Utrecht.

'Natuurlijk had het kabinet voor de helft uit vrouwen moeten bestaan. Waarom? Ik zou zeggen: waarom niet? Het zou normaal moeten zijn. We zijn in Nederland met de helft mannen en de helft vrouwen en ik zie geen reden waarom dat in de ministerraad anders moet zijn."

Volgens hoogleraar Joop Schippers hoort fifty-fifty de norm te zijn en moeten mensen die ervan afwijken, uitleggen waarom ze dat doen. „Het voorbeeld van de PvdA bewijst dat je heel goed voor de helft vrouwelijke ministers kunt hebben. Drie van de zes zijn vrouw en niemand die iets op hun kwaliteiten heeft afgedongen. Ik begrijp eerlijk gezegd niet waarom het CDA op acht ministers maar twee vrouwen heeft aangezocht, terwijl ze genoeg kwaliteit in huis hebben. Nee, ik ga geen namen noemen, maar als Balkenende buiten zijn eigen kring van vertrouwelingen gezocht had, had hij ze gevonden."

Schippers moet niets hebben van het argument dat 'ze' er gewoon niet zijn en trouwens ook niet van het argument dat het niet om mannen of vrouwen, maar de geschiktste persoon gaat. „Er zijn geschikte mannen en er zijn geschikte vrouwen. Het ligt eraan wie je benadert. Je kunt anno 2007 echt niet meer zeggen dat er niet genoeg geschikte vrouwen zijn. Dat is lariekoek. Er circuleren genoeg lijstjes hoor, maar je moet wel even moeite willen doen. Je moet het belangrijk vinden, je moet het meewegen."

Het is steeds hetzelfde liedje, zegt Schippers. „Mannen die niet verder kijken dan hun neus lang is, komen altijd bij *the usual suspects* uit, altijd bij andere mannen. Ik wil niets afdoen aan de kandidaten van het CDA, maar zijn die stuk voor stuk geschikter dan een vrouw? Ab Klink, de directeur van het wetenschappelijk bureau van het CDA, weet veel van gezondheidszorg en daarom mag hij minister van Volksgezondheid worden. Er zijn ook christendemocratische vrouwen die veel van volksgezondheid weten. Die zijn niet gevraagd. Ab Klink wel. Klink hoort tot de omgeving van Balkenende. Dat bedoel ik."

Om zo'n te eenzijdige selectie te voorkomen is het in sommige landen wettelijk geregeld dat vrouwen evenredig vertegenwoordigd moeten zijn. „In Noorwegen bijvoorbeeld. Dat zou voor Nederland een stap te ver zijn, denk ik. Wij lopen op het gebied van de emancipatie behoorlijk achter."

Een treurige zaak, vindt Schippers. „Ik verbaas me als ik naar dat kabinet kijk. Zo'n Balkenende wil toch draagvlak in de samenleving? Je wilt als coalitie toch voor mannen én vrouwen herkenbaar zijn? Je wilt toch uitstralen dat je niet alleen óver mensen wilt beslissen, maar dat je je ook óm mensen bekommert?"

+ Ik begrijp niet waarom het CDA op acht ministers maar twee vrouwen heeft.

Schippers noemt nog een ander aspect. „Zo'onderhand is uit allerlei onderzoek duidelijk dat gemengde teams beter presteren dan eenzijdig samengestelde clubs. Er is meer oog voor de verschillende kanten van een probleem. Dat komt het beleid ten goede."

VOOR/ TEGEN: N/VROUW

De PvdA levert evenveel mannelijke als vrouwelijke ministers. Het CDA beperkt zich tot twee vrouwen op de acht ministersposten, terwijl ChristenUnie louter mannen stuurt.

De stelling:

Het kabinet had voor de helft uit vrouwen moeten bestaan.

AUTEURS:
CHRISTL VISSER
MARK VAN DER WERF

UW REACTIE

Voor of tegen? Reageer via brieven@AD.nl of ga naar www.AD.nl

TEGEN

'Forceren kan averechts werken'

Brigitte van der Burg, Tweede Kamerlid voor de VVD.

'Het klinkt sympathiek: De helft van het kabinet moet per se uit vrouwen bestaan, maar zo iets moet je niet forceren. Dat kan averechts werken.

Voor je het weet ontstaat het beeld: 'Zo'n vrouw is alleen maar uitgekozen omdat ze vrouw is'. Verschrikkelijk. Dat kan nooit de bedoeling zijn. Eén ding staat voorop: kwaliteit. Dat is altijd het belangrijkste.

In de ministerraad zitten straks vijf vrouwen op een totaal van zestien. Bijna eenderde; dat is best redelijk. Bij de staatssecretarissen zijn de vrouwen bovendien in de meerderheid. Die staan volgende week niet op het bordes rondom de koningin, maar toch.

De ministersploeg van de PvdA bestaat inderdaad wel voor de helft uit vrouwen. Prima. Ik vind het extra leuk dat twee van hen - Ella Vogelaar en Jaqueline Cramer - ervaring hebben in het bedrijfsleven, waar ik zelf vandaan kom. Ook dat is belangrijk: een flink aantal zakenvrouwen in de politiek.

Je moet er zeker naar streven dat het kabinet en de Tweede Kamer een afspiegeling zijn van de samenleving. En inderdaad, dat betekent: vijftig procent mannen en vijftig procent vrouwen in de ministerraad en het parlement.

Je moet niet ten koste van alles vasthouden aan zo'n fifty/fifty-verdeling. Je ziet aan de PvdA dat dat ergernis kan veroorzaken. Klaas de Vries kwam op een onverkiesbare plek voor de Eerste Kamer terecht, omdat mannen en vrouwen per se om en om op de lijst moeten staan.

Bij de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer deed de PvdA dat trouwens ook en wat zag je toen: de vrouwen belandden op de plekken 2,4,6,8,10 enzovoort.

Ik weet niet of je daar zo blij mee moet zijn, want het is altijd een man die boven een vrouw op de lijst staat. Eigenlijk is dát discriminerend.

De VVD speurt permanent naar talentvolle vrouwen. Onze kandidatenlijst bestond uiteindelijk niet voor de helft uit vrouwen, maar in de top 5 waren we wel in de meerderheid: met Rita Verdonk op 2, ik op nummer 4 en Laetitia Griffith op 5.

En reken maar dat we niet op de plekken stonden omdat we vrouw zijn. Ik ga er toch echt vanuit dat ik ben uitgekozen vanwege mijn kwaliteiten. Ik denk dat het aantal vrouwen in de top van de politiek, maar ook in het bedrijfsleven, de komende jaren blijft toenemen.

Feit is dat de vijver met 'topvrouwen' gewoon nog kleiner is dan de vijver met topmannen. Belangrijk is allereerst dat meer vrouwen economisch zelfstandig worden. Dat is nu maar 40 procent. Een groot deel is nog niet gewend haar eigen broek op te houden. Daar moet verandering in komen.

+ Altijd een man die boven een vrouw op de lijst staat. Eigenlijk is dát discriminerend.

Ik denk dat er in de toekomst ook kabinetten met méér vrouwen dan mannen kunnen komen. En dat een vrouw premier wordt. Waarom niet? Vroeger konden we ons ook niks voorstellen bij een vrouwelijke dierenarts. Nu zie je bijna niet anders."

Lezerspanel

Afspiegeling

Er mag bij een kabinetsformatie zeker worden gestreefd naar een gelijke verdeling bij gelijke geschiktheid. Maar in mijn ogen zou het vooral fijn zijn als het kabinet zoveel mogelijk een afspiegeling zou zijn van de maatschappij, zodat alle groepen zijn vertegenwoordigd. Er moet dus ook worden gekeken naar afkomst, religie, burgerlijke staat, geaardheid. Zo krijg je een kabinet van iedereen voor iedereen. Zo moet het zijn in een democratie!
Karina Karel, Breda.

Geen 'Femkes'

Er moet vrijwel niets in dit land, maar leden van het kabinet moeten kwaliteit bezitten en zelf de functie ambiëren. Ministers komen veelal voort uit politieke partijen en daarvan zijn vrouwen helaas zelden lid. Laten vrouwen lid worden van een politieke partij, de zaken daar wakker schudden -zonder te verworden tot 'Femkes'- en dan het pluche zoeken zonder dat plaksel dat mannen zo vaak kenmerkt.
Henk Jan Habermehl, Aphen aan den Rijn.

Girl-power

Ik ben voor girl-power. Het is een goed streven om meer vrouwen in topposities te benoemen. Ik denk dat er genoeg capabele dames zijn. Maar of zij zo'n ambt willen? Je kunt een makkelijker loopbaan uitstippelen. Ik hoop wel dat de generatie van dertigers en veertigers opstaat. Die is goed geschoold, heeft genoeg ervaring (bij voorkeur in het bedrijfsleven) en staat dicht bij het dagelijks leven en middenin de maatschappij. Ik zie het helemaal zitten.
Nettie Hendriks, Gierle (B).

Kwaliteit telt

De laatste jaren hebben er best wel 'stevige vrouwen' in het kabinet gezeten. Ik denk niet dat het een probleem zou zijn als er wel meer vrouwen deel uitmaken van het kabinet.
Maar om nu te stellen dat de ministersploeg voor de helft uit vrouwen moet bestaan? Zeker niet omdat het zo hoort. Wat mij betreft gaat het vooral om de kwaliteit van kandidaten en dan maakt het percentage man-vrouw niet zoveel uit!
Co de Graaff, 's-Gravenzande.

Niet belangrijk

Het kabinet-Balkenende, de coalitie van CDA, PvdA en ChristenUnie, moet wat mij betreft alleen maar bestaan uit mensen die op hun taak berekend zijn.
Bij de samenstelling van een regeringsploeg zou de vraag of de ministers mannen of vrouwen zijn naar mijn mening niet belangrijk moeten zijn. Ik denk maar zo: wellicht komt er ooit nog eens een kabinet in Nederland dat volledig uit vrouwen bestaat. Waarom niet?
Marina Verseput, Amsterdam.

vrouwen moeten bestaan

ILLUSTRATIE PIETER DORRENBOOM

Altijd meer mannen

■ Mannen zijn in Nederlandse kabinetten altijd in de meerderheid geweest. In 1956 schoof voor het eerst een vrouw aan: Marga Klompé. In 1982 waren er twee, in de paarse kabinetten-Kok zaten er vier.

■ Het eerste kabinet-Balkenende deed het erg rustig aan met één vrouw: Maria van der Hoeven, maar Balkenende-2 had er vijf. Voor de laatste Kamerverkiezingen had de PvdA mannen en vrouwen om en om op de kandidatenlijst gezet. In de ministerraad bestaat de PvdA-ploeg nu voor de helft uit vrouwen.

■ Jacqueline Cramer (Milieu), Ella Vogelaar (Wonen& Integratie) en Guusje ter Horst (Binnenlandse Zaken) krijgen echter alleen gezelschap van de CDA'ers Gerda Verburg (Landbouw) en Maria van der Hoeven (Economische Zaken). Het aantal vrouwen blijft steken op vijf van de zestien ministers.

Spanje

Bij wet evenveel vrouwen als mannen

Vier dagen voor Kerstmis 2006 nam het Spaanse parlement een wet aan die volgens het kabinet 'één van de belangrijkste' uit deze eerste regeerperiode van de socialistische premier José Luis Rodríguez Zapatero is. Met de Wet van Gelijkheid heeft het soms nog zeer machistische Spanje ineens een sprong naar de moderne top van Europa gemaakt.
De wet, bedoeld om vrouwen evenveel kansen te geven als de mannen, verplicht onder andere alle partijen op de kieslijsten voor de verkiezingen bijna evenveel vrouwen als mannen te plaatsen. Nooit mag één sexe méér dan zestig procent vertegenwoordigd zijn.
Drie jaar geleden, in het voorjaar van 2004, gaf Zapatero zelf al een duidelijk signaal af in wat voor hem, na acht jaar oerconservatief bewind, een volledige modernisering van vooral het sociale leven moest worden. Hij stelde een kabinet samen met in totaal zestien ministersposten waarvan voor het eerst in de geschiedenis precies de helft door vrouwen werd bezet.
Sindsdien heeft Zapatero wel enige wijzigingen in zijn regering doorgevoerd, maar altijd werd een vrouw door een vrouw vervangen en een man door een man.
Zijn rechterhand en eerste vice-premier is Maria Teresa Fernández de la Vega, een beoogd toekomstig premier van Spanje, waarmee zij de eerste vrouw op die post zou zijn. Daarnaast bezetten vrouwen de posten van Landbouw, Cultuur, Onderwijs, Infrastructuur, Milieu, Gezondheid en Volkshuisvesting.
Om die steeds vergergaande gelijkheid te vieren, gingen de negen vrouwelijke ministers kort na hun beëdiging in 2004 akkoord met een fotoreportage in het maandblad Vogue, dat hen ook nog in mooie kleding stak.
De onlangs aangenomen wet verplicht eenzelfde soort gelijkheid in de bedrijven door te voeren, waarbij er in salarissen en promoties geen onderscheid tussen mannen en vrouwen mag worden gemaakt. De mannen, op hun beurt, krijgen nu minimaal vijftien dagen 'zwangerschapsverlof' na de geboorte van hun kind.

Edwin Winkels, corraspondent AD in Spanje.

Uw mening

Op de website van deze krant, www.AD.nl, vroegen wij de bezoekers naar hun mening over de stelling: Het nieuwe kabinet moet voor de helft uit vrouwen bestaan.

Ruim 7300 lezers reageerden. Van hen is 25 procent het met de stelling eens; 68 procent denkt daar anders over en ziet een vrouwelijke meerderheid niet zitten; 7 procent heeft geen mening.

VOORSTEMMERS

Vrouwen praten

Zelf ben ik een man. Helaas moet ik vaststellen dat al die regeringen die vooral uit mannen bestaan niet meer hebben gedaan dan oorlog voeren wereldwijd. Ook wisten zij het economisch getij zo te draaien dat de revenuen in eigen zak terecht kwamen of bij familie of vriendjes. Zijn we zo behoudend en conservatief dat we geen regering aandurven met vrouwen in de meerderheid? Vrouwen praten, mannen strijden.
Henk Boogaard - Druten

Moslima's

Voorwaar een buitengoed plan, daar ben ik helemaal voor. Bovendien wil ik hier nog een schepje bovenop doen: de helft van die vrouwen moeten vrouwen met een hoofddoekje zijn! Kortom moslima's. Dat is pas echte emancipatie en zal Nederland weer in de aloude voortrekkersrol plaatsen van meest emancipatorisch en vooruitstrevend land van de EU. Het buitenland zal bewonderend naar ons kijken.
Frans - Geldrop / Mierlo

TEGENSTEMMERS

Onzin

Het kabinet voor de helft uit vrouwen vind ik wel een beetje onzin. Voor de beste resultaten zet je iemand met de meeste capaciteiten op welke post dan ook, vrouwen of mannen, het zijn de kwaliteiten die de doorslag moeten geven.
Theo de Vries - Málaga (Spanje)

Te ver

Ik vind dat de juiste kandidaten moeten worden aangesteld. Dat kan zeker een vrouw zijn. Maar van tevoren zeggen dat het moet, gaat mij een beetje te ver. De juiste kandidaat kán zeker een vrouw zijn, maar noodzakelijk is het niet. De juiste kandidaat kán een man zijn, maar noodzakelijk is dat niet.
Craig - Heerenveen